

25.9.2025

JulkiCT

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmä, 11. kokous

Aika keskiviikko 3.9.2025 klo 9:30-11:00

Paikka Microsoft Teams

Osallistujat	Jarkko Levasma, pj.	valtiovarainministeriö
	Katja Väänänen	valtiovarainministeriö
	Timo Kievari	liikenne- ja viestintäministeriö
	Mikko Levämäki	sisäministeriö
	Johanna Kari	sisäministeriö
	Petteri Ohvo	työ- ja elinkeinoministeriö
	Anssi Ahlberg	Digi- ja väestötietovirasto
	Riikka Noponen	valtiovarainministeriö
	Anna-Riikka Pouttu	valtiovarainministeriö
	Teemu Kääriäinen	valtiovarainministeriö
Poissa	Laura Kolinen	valtiovarainministeriö
	Päivi Anttila	valtiovarainministeriö
	Jukka Haapamäki	opetus- ja kulttuuriministeriö
	Aleksi Yrttiaho	sosiaali- ja terveysministeriö
	Pekka Rehn	Digi- ja väestötietovirasto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:30.

2. Esityslistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin ohjausryhmän kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen (4.6.2025) pöytäkirja.

3. Hankkeen tilannekatsaus

Noponen kävi läpi eIDAS-hankkeen ajantasaista tilannetta valtiovarainministeriön (VM), Digi- ja väestötietoviraston (Digi), Poliisihallituksen (Poh), Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) sekä Liikenne- ja viestintäviraston (Trafi) näkökulmasta. VM:ssä työ on keskittynyt hallituksen esityksen viimeistelyyn, ja parhaillaan käydään läpi lausuntokierrokselta tulleita lausuntoja. Lisäksi on mm. osallistuttu digitaalista henkilöllisyystodistusta koskevien lakiehdotusten valmisteluun. Riskeinä nähdään valmistelun tiukka aikataulu ja lompakon toteuttamiseen tarvittavien standardien puute.

DVV on osallistunut eIDAS-yhteistyöryhmän työskentelyyn ja osa rajat ylittävistä lompakkopiloteista on saatu päätökseen. Parhaillaan DVV työstää toteutusten ratkaisukuvauksia, ja tulevalla kaudella tarkoituksena on tarkastella lompakon toteuttamisvaihtoehtoja markkinakartoituksen pohjalta. Keskeisimmät huolet koskevat aikataulua ja riskejä.

Poliisihallituksen toteutushankkeessa on aloittanut uusi hankepääällikkö. Poha on osallistunut digitaalista henkilöllisyystodistusta koskevien säädösehdoitusten valmisteluun, ja lisäksi se valmistelee tiedonhallintalain mukaista muutosvaikutusten arviointia. Riskinä on täytäntöönpanosäädösten ja teknisten määrittelyiden keskeneräisyys.

PRH:n toteutusprojekti on käynnistynyt elokuussa sitä edeltävän esiselvityksen jälkeen. Kuluvalla kaudella aloitetaan määrittelytyö ja yhteistyö eri tahojen kanssa. DVV:n toteutuksella on riippuvuuksia PRH:n toteutukseen.

Traficom on aloittanut esiselvityksen luottavien osapuolten rekisterin toteutuksesta. Aikataulu on tiukka, ja tiettyjä kysymyksiä läpikäydään yhdessä DVV:n kanssa. Sertifiointikriteeristön osalta yhteistyötä toisen jäsenmaaryhmittymän kanssa on aloitettu. Kuluvalla kaudella käynnistetään keskustelut sertifiointilaitosten kanssa. Riskit koskevat täytäntöönpanoasetusten ja standardien puuttumista.

Keskustelussa tiedusteltiin kuntasektorin työstämästä lompakkoja koskevasta selvityksestä sekä kansallisesta tavoitetilasta sertifiointijärjestelmän suhteen. Sertifiointin osalta tavoitellaan yhteistä kriteeristöä ja sitä kautta enemmän toimintamahdollisuuksia sertifiointin ympärille. Yhteinen sertifiointikriteeristö toisi myös sisämarkkinahyötyjä. Kuntaliiton valmisteleman selvityksen tarkoituksena on mm. tarkastella kuntasektorin potentiaalisia käyttötapauksia.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

4. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tarkastussovelluksen tarjoaminen käyntiasiointiin

Kääriäinen kävi läpi esitystä koskien digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tarkastussovelluksen tarjoamista käyntiasiointiin. Digitaalinen henkilöllisyystodistus tulee olemaan käyntiasioinnin väline henkilöllisyyden osoittamiseen, joten sen hyödynnettävyyden näkökulmasta todentamisen mahdollistaminen on välttämätöntä. Käytännössä ratkaisun hyödyntäjinä tulisivat olemaan esim. kaupan alan toimijat sekä julkisen sektorin asiointipisteet. Toteutusvaihtoehtoja on tunnistettu kaksi. Ensimmäisenä vaihtoehtona nähdään valmiiden kaupallisten toimijoiden tarjoamien tarkastussovellusten hyödyntäminen. Kilpailuoikeudellisia haasteita ei olisi, mutta digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tulisi vastata tiettyä standardia. Toinen vaihtoehto olisi erillinen DVV:n tai Pohan tuottama tarkastussovellus. Tällöin ratkaisu olisi räätälöity, mutta vaatisi resursseja ja siihen liittyy kilpailuoikeudellisia näkökulmia.

Ehdotettiin, että edettäisiin 1. vaihtoehdon mukaisesti, eli hyödynnettäisiin valmiita kaupallisten toimijoiden tarjoamia tarkastussovelluksia. Hankkeessa tuotettaisiin ohjeistus ja listaus yhteensopivuustestatuista saatavilla olevista tarkastussovelluksista. Poha toteuttaa omat toimenpiteensä digitaalisen henkilöllisyystodistuksen varmentamiseksi, joka huomioi turvallisuusverkkoympäristön erityispiirteet. Listausta ja ohjeistusta yhteensopivuustestatuista ratkaisuksista ylläpitäisi DVV.

Keskustelussa pohdittiin kaupallisten ratkaisujen hankkimisen kustannusvaikutuksia yrityksille. Esimerkkinä mainitut tarkastussovellukset ovat kuitenkin ilmaisia. DVV toi esiin, että ehdotettu etenemistapa on sen näkökulmasta kannatettava, mutta sillä on kuitenkin vaikutuksia hankkeen työmaa- ja kustannusarvioihin. Puheenjohtaja totesi, että tämänhetkisessä tilanteessa lompakkoekosysteemin vasta rakentuessa erillisen tarkastussovelluksen tuottaminen ei ole tarkoituksenmukaisinta, ja ehdotettu etenemismalli on kannatettava. Tulevaisuudessa voi kuitenkin olla mahdollista, että valtion tuottamalle tarkastussovellukselle ilmenisi tarvetta.

Hyväksyttiin ehdotettu etenemistapa. Toteutuksen vaikutukset mm. rahoitukseen arvioidaan hankkeessa.

5. Puolesta-asioinnin toimenpiteet

Kääriäinen kävi läpi esitystä koskien puolesta-asioinnin toimenpiteitä. DVV on laatinut puolesta-asioinnin toimenpiteistä selvityksen, jonka tavoitteena oli tarkastella erityisesti Suomi.fi-valtuuksien roolia puolesta-asioinnin tukena lompakon avulla. Selvityksen lähtökohtana oli mm. se, miten puolesta-asiointi voitaisiin toteuttaa lompakolla Suomen kontekstissa siten, että Suomi.fi-valtuudet toimisi sähköisten attribuuttitodistusten virallisena lähteenä. Selvityksessä tunnistettiin kolme toteutusvaihtoehtoa: Ensimmäisessä vaihtoehdossa lompakko toimisi uutena tunnistusvälineenä, mutta valtuustarkastus tehtäisiin Suomi.fi-valtuuksista. Toisessa vaihtoehdossa asiointipalvelu saisi todistuksen puolesta-asiointioikeudesta lompakon sähköisestä todistuksesta, johon ne on saatu Suomi.fi-valtuuksista. Kolmannessa vaihtoehdossa lompakko itsessään toimisi puolesta-asiointilompakkona, jossa olisi päämiehen puolesta-asioinnin tunnistetiedot.

Ehdotettiin, että edettäisiin 1. vaihtoehdon mukaisesti, eli käyttäjät voisivat käyttää lompakkoa tunnistamisen välineenä, mutta puolesta-asioinnin valtuustarkastuksen tehtäisiin edelleen Suomi.fi-valtuuksia vasten. Vaihtoehtojen 2 ja 3 kehittymistä eurooppalaisella tasolla seurattaisiin digitaalisen identiteetin yhteistyöryhmän ja sen alaisen työryhmän toimenpitein. Perusteluina ehdotetulle etenemistavalle ovat mm. se, että yhteistä määrittelypohjaa puolesta-asioinnin tunnistetiedoille tai puolesta-asioinnin sähköisille attribuuttitodistuksille ei vielä ole, eikä yksiselitteistä velvoitetta rajat ylittävälle puolesta-asioinnille lompakoiden avulla tällä hetkellä ole.

Keskustelussa kannatettiin ehdotusta ja tuotiin esiin, että lompakko voi antaa paljon erilaisia vaihtoehtoja tulevaisuudessa oikeushenkilöiden puolesta-asioinnin toteutukseen.

Hyväksyttiin ehdotettu etenemistapa.

6. Riskienhallinta

Kääriäinen kävi läpi eIDAS-hankkeen riskienhallintaa ja erityisesti ratkaisukuvauksiin liittyvää riskiä. Riskien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta yksi sietämätön riski on tullut mukaan. Useat riskit ovat sidoksissa ratkaisukuvauksiin, joiden vaikutusta pystyttäisiin laskemaan sillä, jos ratkaisukuvaukset olisivat käytössä. Top-riskinä nostettiin ratkaisukuvausten puute, jolla on vaikutuksia hallituksen esityksen jatkovalmisteluun. Riskin todennäköisyys on kasvanut ja se edellyttää välittömiä toimenpiteitä. Riskin taustalla ovat ratkaisukuvausten tuottamisen viivästyminen useista syistä. Riskinä on, että hallituksen esityksen kirjaukset eivät vastaisi toiminnallista toteutusta tai sen kirjaukset sitoisivat liikaa toiminnallista toteutusta. Ratkaisukuvausten valmistumista seurataan, ja osa niistä on jo toimitettu tarkasteluun. Tavoitteena on saada toimenpiteet riskin osalta päätökseen syyskuun aikana.

Puheenjohtaja totesi olevan positiivista, että riskeihin tartutaan ja niiden osalta tehdään toimenpiteitä. Keskusteltiin ratkaisukuvausten määrästä ja prioriteeteista. Keskeisten kokonaisuuksien ratkaisukuvaukset on saatu, mutta joitain kokonaisuuksia vielä puuttuu. DVV työskentelee kuitenkin ratkaisukuvausten parissa ahkerasti, ja niiden prioriteettijärjestys on tunnistettu yhdessä.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

7. Muut esille tulevat asiat

Ei muita esille tulevia asioita.

8. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraavat kokoukset järjestetään:

- ke 8.10.2025
- ma 10.11.2025
- ma 8.12.2025

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:37.